

Herero Halkının Başına Gelenler

Mart 17, 2018
787

Dr. med. Yasemin Schreiber-Pekin

Kadın Doğum Uzmanı, Psikoterapist

y.schreiber@bluewin.ch

Geçtiğimiz günlerde bir İsviçre gazetesinde bir haber okudum. Herero halkı Almanya'dan tazminat istiyormuş. 1904-1908 yılları arasında, o zamanlar Alman sömürgesi olan Namibya'da, yaklaşık 70 bin Herero katledilmiş Almanlar tarafından. 25 ila 50 milyar Euro tazminat söz konusu. Almanların mahkeme karşısında konu hakkında yaptığı açıklamayı, hukuk bilgisi olmayan bir okuyucu ve psikoterapist olarak ilginç buldum. Suçluluk duygusuyla ilgili davranış tarzı ve suçun inkârı psikoterapide sık sık ortaya çıkan konulardan biridir.

Herero halkının varlığından geçen yıla kadar bihaberdim. Geçen yaz ailecek Namibya'da tatil yaparken karşılaştık tarihin yazdığı bu kanlı yapraklardan biriyle.

İçi kamp yapmaya uygun gereçlerle donatılmış, arkası mutfak, çatısına iki çadır kurulabilen bir arazi arabasıyla üç hafta gezdik Namibya'yı. Temmuz ayı, ülkenin kışına rast geldiği için, gündüzleri Afrika güneşinin ısıttığı hava sıcaklığı, geceleri sıfırın altına düşebiliyordu. Akşam olunca, o gün geldiğimiz kamping yerinde hemen ateş yakıyor, hava kararmadan önce arabanın üstündeki çadırları kuruyor, arabanın arkasındaki buz dolabından antilop etlerini çıkarıp ızgaraya koyuyorduk. Pırl pırl ışıldayan yıldız denizinden başka ışık, arada bir uzaklardan gelen hayvan seslerinden başka ses olmayan Kalahari Çölü'nün kenarında doğayla başbaşa, izlenimlerimiz hakkında ilginç sohbetler oluşuyordu çocuklarla.

Yolculuğumuz sırasında Herero Başkaldırısı'na sahne olan, adı „su dağı“ anlamına gelen, Waterberg'den de geçtik. Ülkenin kuzeyinde, 50 kilometre uzunluğunda, tepesi bıçakla kesilmişcesine dümdüz muhteşem dağlar, 200 metre yüksekliğe ulaşıyor. Dağın doruklarında bulutlar asılıp kalınca, yağmuru sünger gibi emen kızıl kumtaşı yamaçlarından göz yaşı gibi sular akıyor. Geçtiğimiz yüzyılın başlarında, Almanya'nın hedefi, Namibya'nın bir an önce almanlaştırılıp, evdeki işsizlerin sömürgeye gönderilmesidir. Bu plan, kronik kadın kıtlığından başarıya ulaşamaz. Yedi erkek yerleşimciye bir kadın düşüyordur. Her açıdan sömürülen yerli kadın değil, Alman kadın kıtlığıdır tabi kastedilen.

Ocak 1904'te oniki kolonialistin yerli halk tarafından öldürülmesiyle başlar Herero Başkaldırısı. Acımasızlığıyla ünlü General von Trotha, askerlerini Herero'ların üzerine salınca, Waterberg'in eteklerinde konaklayan kabile reisi

Samuel Maharero'nun himayesine sığınır kaçan insanlar. Bir zamanlar Alman'lara hayran olup, ülkesinin kalkınmasında onları örnek almayı düşleyen Maharero, Alman ordusuyla kendisini karşı karşıya bulur birden. Bir tarafta modern silahlı bir ordu, diğer tarafta ellerinde mızrak ve sopa, çoğu çoban olan bir halk. Maharero, Ağustos 1904'te, halkının kaderini belirleyen, sonuçları vahim bir karar verir. Omaheke Çölü'ne çekileceklerdir. Kadın, erkek, çocuk, yaşlı, mal mülkleri ve 50 bin büyükbaş hayvan ile çölün içerlerine doğru ilerlemeye başlarlar. Almanlar çöle kaçanları takip etmeye gerek görmez.

Sadece arada bir, Herero'ları Omaheke Çölü'nün acımasız kuraklığının daha derinliklerine sürükleyen kısa süreli saldırılarla yetinirler. Aynı zamanda General von Trotha, yerli halkın teslim olmak yerine elinden kaçmasını şahsi bir yenilgi gibi görüyor ve kendine yediremiyordur. Sonunda bir plan yapar. Omaheke Çölü'nden geri dönüp kaçmaya çalışan çocuk, yetişkin, savaşçı, sivil, her kim olursa olsun üzerine ateş açılacak ve idam edilecektir. Böylece açlıktan ve hastalıktan kırılan Hererolar kapana kısıılır. Kısa sürede nüfus yarı yarıya iner. Bu durum Kayzer II. Wilhelm'in bile vicdanını rahatsız etmeye başlar. General von Trotha'ya, geri kalan Herero'ları toplama kamplarına sokması emrini verir. Taşla yüklü eşek arabaları çektirilen kamp sakinleri, tifodan, skorbütten, halsizlikten ölmeye devam eder hızla. Fakat sorumlu valinin yazdığına bakılırsa, savaş tutukluluğu sırasında toplama kamplarında çalışabilmek Hererolar için çok eğitici, hatta mutluluk vericidir. 27 Ocak 1908, Kayzer'in doğum günüdür. Geriye kalan bir avuç Herero serbest bırakılır. Tamamen yok edilmemelerinin asıl nedeni, „yerlilerin çiftçilik ve hayvancılıkta vaz geçilmez“ oluşudur.

Von Trotha'nın „çölden kaçana ateş serbest ilanı“, bazı tarihçilerin kanısınca, Almanya'nın, İkinci Dünya Savaşında Yahudi katliamıyla zirvelenen düşünce tarzının doğum saatidir.

2015'ten beri Namibya ile Almanya arasında mahkemelerde tartışılıyor tazminat konusu. Almanya, kolonialistlerin yaptığı zulmü kabul edip özür dilemeye hazır olduğunu açıklıyor. Ayrıca, açılan yaraların iyileşmesi için, belli bir mebla adlandırmadan, makul bir miktarda para yardımı yapmaya hazırmış Berlin. Almanya zaten ne katliamı, ne de katledilen halkın topraklarının yerleşimcilere verildiğini inkar ediyor. Fakat birkaç ufak tefek şartı var Almanya'nın: „Soykırım“ ve „tazminat“ sözcükleri kullanılmayacak, ayrıca kurbanların yakınlarına doğrudan ödeme yapılmayacaktır.

Alman hükümetinin talep ettiği bu şartları açıklamak için gösterdiği gerekçe ilginç: „Soykırım kavramı uluslararası hukukta ilk defa 1948'de tanımlanmıştır ve geriye dönük geçerliliği yoktur.“ Yani 1948'den önce dünyada olanlar soykırımı tanımına girmiyor diyor Alman hükümeti.

31 Temmuz 2017, tatilimizin son günü. Etosha Milli Parkı'ndayız. Hava, kuru çayırların kokusuna gebe. Akşamın altın ışığında pırıldıyor dikenli çalılar. Sararmış otlar, akasyalar, bir kaç devasa ağaçla hayvanların içmeye geldiği su yeri, muhteşem bir kulis oluşturuyor. Suyun kenarındaki yeşil çimenlerin arasında, gergedanların, su aygırlarının etrafında antiloplar oynuyor. Havada rengarenk kuşlar, su terazilerini avlıyorlar. Bir dişi fil yavrusuyla yaklaşıyor.

Hortumunu ağaç dalına sarıp, yaprakları kopartıyor, çok aheste çiğniyor ağzında. Kulakları yelken gibi kafasının iki yanında. İlerdeki zürafalar, yürüyen kulelere benziyorlar. Kızıl toprağı toz dumana katarak bir zebra sürüsü geliyor. Güneş batarken, cırcır böceklerinin sesine uzaklardan bir kükreme katılıyor. Ürken ceylanlar sıçrayıp kaçıyor. Gökyüzü lacivertleşiyor, gece oluyor Afrika'da. Bugün, küçük oğlumuz 18 yaşına giriyor. Lojman personeli doğum günü sürprizi olarak milli dans gösterisi düzenlemiş. Bizi de alıyorlar aralarına, kaptırıyoruz kendimizi yaşam sevinci dolu müziğe.

www.praxis-schreiber.ch